

JONATHAN MILES

CHODÍCÍ ZÁZRAK

Z anglického originálu *Anatomy of a Miracle*, vydaného
nakladatelstvím Hogarth v New Yorku roku 2019,
přeložila Tereza Marková Vlášková.

Redigovala Anežka Dudková.

Odpovědná redaktorka Hana Zahradníková.

Korektorka Marcela Blažková.

Přebal navrhl Tomáš Cikán.

Grafická úprava a sazba Tomáš Cikán.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo, Miličova 13, 130 00 Praha 3, argo@argo.cz,
www.argo.cz, roku 2021 jako svou 4515. publikaci.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-3412-4

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Telefon: 226 519 383, fax 226 519 387

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz.

CHODÍCÍ ZÁZRAK

**JONATHAN
MILES**

**GHODDÍCÍ
ZAZRAK**

* ROMÁN

**PRAVDIVÝ* PŘÍBĚH O OCHRNUTÉM VETERÁNOVI, VIETNAMSKÉ
VEČERCE V MISSISSIPPI, VATIKÁNSKÉM VYŠETŘOVÁNÍ A KOLOSÁLNÍCH
NEBEZPEČENSTVÍCH MODLENÍ**

PŘELOŽILA TEREZA MARKOVÁ VLÁŠKOVÁ

knihu věnuji

JOHNU H. TIDYMANOVI,

*který se uměl tvářit, bůhvíjaká to není zábava,
kouřit camelky a nadávat přitom u psacího stroje*

(a ona to tedy zábava občas je),

a taky

MARKU RICHARDOVI,

báječnému reverendu Blotoadovi

POZNÁMKA K METODICE

Veškeré scény a dialogy v této knize byly zrekonstruovány ze vzpomínek jednotlivých účastníků a svědků a tam, kde to bylo možné, také z audio- a videonahrávek, deníků, poznámek, soudních spisů a dalších podpůrných materiálů. U událostí, které si různí účastníci vybavují odlišně, je tento rozpor zmíněn.

Kdo všem těm báchorkám věří, je blázen. Kdo je však popírá, je kacíř.

CHASIDSKÉ RČENÍ
připisované rabínu Šelomovi z Radomska

CO SE STALO

**A JEHO TĚLO BYLO OPĚT
JAKO TĚLO MALÉHO CHLAPCE,
BYL ČIST**

KAPITOLA PRVNÍ

Odpoledne 23. srpna 2014 vezla Tanya Harrisová svého mladšího bratra Camerona na vozíku do večerky na rohu Reconfort Avenue a Division Street v mississippijském Biloxi. Ani na tom odpoledni, ani na Cameronovi, nebo dokonce Tanye samotné nenasvědčovalo nic tomu, že ho tam veze naposledy – zkrátka jí došly cigarety a jejímu nabručenému, nijace se tvářícímu bratrovi se v tom divže ne smrtelném pralesním vedru zase povážlivě ztenčily zásoby piva.

Tanya Harrisová je devětadvacetiletá žena se širokými boky, podsaditou postavou, mírně vypoulenýma očima, jež jí propůjčují výraz neustálého překvapení či údivu, a typicky plochonohou chůzí, která působí, že si tak snad vykračuje schválně, jako by se ještě nezbavila dětinského strachu, že šlápne na prasklinu a přinese jí to smůlu. Nedávno si obarvila konečky vlasů na půlce hlavy, takže se jí toho odpoledne místo jejich špinavě blond vlasů, tu a tam předčasně prošedivělých, po jednom rameni bílého trička s nápisem „Dítě štěstěny“ rozprostíraly nepřírozené neonově růžové pramínky. Tělo Tanye zdobí spousta tetování a pár z nich už bylo v tom pařáku jaksi hrbolatých, otékala po okrajích, jako by se inkoust blížil bodu varu. Vozík s bratrem tlačila prostředkem ulice, aby se vyhnula rozpraskanému chodníku plnému

nerovností a miniaturních dun z nameteného písku, a celou cestu doprovázela nepřetržitým pobrukováním, komentováním okolí, kladením řečnických otázek a také zpíváním, což je pro ni podle přátel a rodiny typické. („Ona prostě v jednom kuse mele pantem,“ nadává její bratr s láskyplnou jízlivostí. „Furt.“) Na poznámky o vedru jako někde v tropech, „no to mě poser“, plynule navázala refrémem písničky „99 Problems“ od Jay-Z následovaným nesmlouvavým komentářem na adresu sousedky, jejíž oblečení muselo na osamocené plesnivě šňůře na prádlo přečkat bez povšimnutí už tři lijáky, jak Tanya spočetla. „Baba si bude muset všechny ty trička znova přeprat,“ mudrovala polohlasně za rytmického pleskání žabek o asfalt. Kříženec čau-čau uvázaný k jinanu v zahradě dalšího souseda si od ní vysloužil stejné lítostivé pomlasknutí, jakým ho častovala už skoro deset let.

Cameron ji neposlouchal – nebo si to aspoň nepamatuje. Jak sám vysvětluje: „Když chce Tanya na něco odpověď, dvakrát nebo třikrát to zopakuje.“ Zároveň ale přiznává, že byl „tak trochu mimo“. První plechovku světlého budweiseru si otevřel v poledne, aby měl čím zapít klonazepam a koncertu, které bere na úzkost a ztrátu paměti, a od té doby si dal ještě tak tři, možná pět kousků. Říká tomu „andělská krev“, po vzoru ohříváče krve a infuzí, který používali lékaři během jeho mise v Afghánistánu.

Právě v Afghánistánu Cameron naposledy chodil po svých, konkrétně na horském hřbetu u vesnice Sar-Dasair v kraji Darre Chudzz v provincii Zábul, kde svobodník Harris ještě s jistým rotným sešel během pěší hlídky v brzkých ranních hodinách dne 22. března 2010 z vytyčené trasy. Rotný, který se v tu chvíli nacházel zhruba deset metrů od Camerona, šlápl na protipěchotní minu PMN-2, pohřbený pozůstatek někdejší sovětské okupace. Výbuch

rotnému urval nohy, genitálie a pravé předloktí a do Cameron se zarylo devětasedmdesát střepin z miny a úlomků kostí jeho kolegy. Příkladně jedna střepina poškodila nervy pod jedním z dolních obratlů a on na místě ochrnl od pasu dolů. Večer v den jeho dvaadvacátých narozenin mu dvojice lékařů v okresní nemocnici v německém Landstuhlu oznámila, že se jedná o stav trvalý, a oba svoji diagnózu zakončili krátkou neohrabanou omluvou za načasování.

Pomineme-li skutečnost, že je Cameron na vozíku, je na něm asi nejnápadnější alabastrová jizva přes celou tvář – začíná těsně pod levým spánkem a táhne se skoro až k bradě. Je klikatá, samá zákruta, připomíná řeku na mapě, navzdory logickému předpokladu se však nejedná o další památku na Afghánistán. Jizva pochází ještě z raného dětství, kdy Cameron nezvládl běh po kluzkém rybářském mole, podjely mu nohy a on si roztrhl tvář o hřebík. Podtrhuje ovšem jeho drsné, téměř až kruté vzezření, zvláště v kombinaci s lícními kostmi strmými jako úbočí skalisek, blond vlasy kraťoučkými přesně podle vojenských předpisů a výraznou žílou na krku, která začne pulzovat a poskakovat při sebemenším rozčilení. Jeho oči na druhou stranu působí úplně jiným dojmem: jsou obrovské a vypoulené stejně jako sestřiny a vyzařuje z nich taková zvláštní klukovská rozvernost, jako by se přestaly vyvíjet někdy v pubertě, třebaže zbytek jeho těla se nedal zastavit. Propůjčují jeho výrazu jistou disharmonii, občas poněkud znepokojivou – je výbušný, a když se rozběsí, jde z něj strach a zároveň z něj vyzařuje dětinskost. V první řadě ale ty oči ještě umocňují onu obrovskou tragédii, jež ho v Afghánistánu postihla: totiž že v době, kdy ho v Darre Chudžz zasáhla mina, nebyl ještě docela odrostlý chlapeckým střevícům.

Onoho srpnového odpoledne měl na sobě své typické oblečení: tričko, konkrétně s logem mississippského rybářského rodea na otevřeném moři, pytlovitě černé nylonové kraťasy a červené tenisky, jimž někdy přezdívá „přední nárazníky“, nazuté bez ponožek. Bydlí s Tanyou v padesát let starém domě, který je tak nudlovitý, že by kulka vpálená předními dveřmi bez problémů vylétla ven zadním vchodem, a který nebyl koncipovaný pro vozíčkáře, takže pokud si Cameron nevezme boty, mívá necitlivé prsty na nohou po srážkách se stěnami a zárubněmi samou modřinu.

Biloxi, rodné město sourozenců Harrisových, se nachází na úzkém, deset kilometrů dlouhém poloostrově, který vyběhá východním směrem do Mexického zálivu. Dlouho to byla rybářská vesnice, břehy zálivu lemovaly konzervárny a v přístavu kotvily samé lodě určené k lovu krevet a ústřic. Osobitost dodali městu imigranti, kteří se sem stahovali za prací v rybářském průmyslu, zejména Slované a Italové, a tak má Biloxi svým duchem blíže spíš k jižní Louisianě než k celému Mississippi táhnoucímu se na sever od moře. „Většina přistěhovalců byli katolíci,“ vysvětluje někdejší Biloxan Jack Nelson ve své autobiografii *Sólokapr: osudy jednoho jižanského reportéra*, „a přinášeli s sebou i shovívavější postoj k pití, sexu, hazardu a dalším lidským neřestem.“ Když mississippská vláda v padesátých letech dopravila na pobřeží zbylý vybagrovaný písek, a dala tak vzniknout uměle vytvořené pláži, začalo se město samo propagovat coby „Riviéra pro chudé“, jižanská obdoba Coney Islandu. Elvis Presley tu strávil dovolenou. Jayne Mansfieldová přišla v roce 1967 o život při autonehodě na devadesátce zrovna cestou z jednoho biloxského klubu. V devadesátých letech se ve městě vyrojila kasina, další vrstva pozlátka, Biloxi se však i přes tu svoji uměle navozenou, havajsky nazdobenou

pohodu a shovívavost vůči neřestem nikdy nezačalo chovat jako dovolenkový resort. Nedělá si o sobě iluze, bůhvíjaký to není ráj. Nevadí mu, že páchne po rybích vnitřnostech. Popraskané ruce má samý mozol a hodně se potí.

Sourozenci Harrisovi nikdy nežili jinde než v tomto domě na konci slepé Reconfort Avenue, u kolejí pro nákladní vlaky. Rodiče ho koupili v roce 1985 těsně po narození Tanyi. Když byly Cameronovi tři, odjel jejich otec pracovat na ropné pole do Texasu a už se nikdy nevrátil, a tak sourozenci vyrůstali v domě jen s matkou. Zůstali v něm i poté, co se maminka zabila při autonehodě na dálnici I-10, když bylo Cameronovi šestnáct. A zůstali v něm i poté, co se jejich čtvrtí ve východní části města pouhých čtrnáct měsíců po matčině smrti prohnala ničivá prudká bouře vyvolaná hurikánem Katrina a neušetřila ani jejich domov – respektive zůstali vedle něj, rok totiž bydleli na zahradě v mobilheimu. „Záliv v podstatě spolknul celou ulici a zaplavil nám barák skoro až po střechu,“ vysvětluje Tanya věčně a její ledový klid vás zarazí, dokud si tedy neuvědomíte, že Katrina pro ně v tak krátké době po matčině smrti představovala spíše jenom další otřes, další ztrátu v řadě, než skutečné neštěstí.

Hurikán je také důvodem, proč v domě – který s Cameronovou pomocí znovu postavila skupina dobrovolníků z jednoho kostela v Indianě – nápadně chybí jakékoliv rodinné upomínky. V obýváku, jenž býval svatyní mamčiných sbírky porcelánu, stál toho odpoledne jenom černý koženkový gauč koupený v totálním výprodeji půjčovny nábytku, televize umístěná na škvárobetonových tvárnících, modrý plastový konferenční stůl, na němž v chuchvalci černých kabelů hnízdil Xbox, a nic víc. Stěny byly holé, ostatně jako v celém domě, a natřené onou bezvýraznou

bělobou penetračního nátěru proti plísním. Na lednici měli sourozenci vystavené nejspíš jediné fotky, které unikly spárům Katri-ny: šest momentek zaslaných poštou od tety z Alabamy, kterou dvakrát navštívili jako malí. Jednalo se o skupinové snímky – Cameron s Tanyou po boku bratranců a sestřenic, jejichž jména už zapomněli. „Víc nemáme,“ říká Tanya a přitiskne ukazováček na jednu z fotek, jediný snímek s maminkou, jako by z něj chtěla nasát aspoň nanokapičku nových vzpomínek. Povzdechne si, odkašle si, usměje se. „Chudák Cameron mi holt musí věřit, jak děsně ošklivej byl jako malej.“

Zvenčí dům vypadá trochu zanedbaně – kudrlinky odlupujícího se nátěru, prasklá okenní tabulka, po kolena vysoký plevel prorůstající škvírami v betonu –, ale není na tom o nic hůř než ostatní domy v sousedství, které hurikán ustály. Přinejmenším polovina ulice takové štěstí neměla: Recomfort Avenue je i po devíti letech děravá, samý prázdný pozemek. Na některých těch písčitých, křovím zarostlých parcelách stojí oprýskané, zapomenuté vyhlížející cedule s nápisem „NA PRODEJ“, některé ještě doplněné na první pohled novějšími anglicky a vietnamsky psanými poutači nabízejícími právní poradenství ve věci ŠKOD ZPŮSOBNÝCH ROPNOU SKVRNOU, která se vytvořila v důsledku havárie plošiny Deepwater Horizon v létě roku 2010. Ve stejné době se na mississippské pobřeží vrátil z texaské vojenské nemocnice Cameron a hned se mu dostalo další řádky, respektive další ztráty za další ztrátou v řadě, v tom nekonečném vlaku naloženém neštěstím. „Vzpomínám si, jak Tanya přinesla pytlík ústřic, protože mě chtěla hezky přivítat doma, a řekla: „No, podle Tippa jsou to dost možná poslední zdejší ústřice, ke kterým se v životě dostanem,““ vzpomíná Cameron. „A mně hned proběhlo hlavou: To si

děláš prdel! Jako život se se mnou fakt nemazlil, že jo. Všechny ty sračky, kterýma jsem se musel brodit, by vydaly na knížku. Ale už žádný ústřice? No ty vole! Říkal jsem si, že teď je můj život možná fakt u konce.“ Těžko říct, nakolik to myslí vážně, když tvrdí, že se z těch pekelných depresí po půl roce vyhrabal jen díky návratu ústřic, ačkoliv právě ty – obalené v kukuřičné strouhanice, osmažené a namočené do kečupu – představují značnou část jeho běžné stravy.

Původní obyvatele, kteří v ulici bydleli ještě před Katrinou, najdeme už jen ve dvou dalších domech. V jednom z nich žije velká rodina vietnamských rybářů, jimž Cameron s Tanyou přezdívají „Kachnovi“ (zkomolenina jejich příjmení) a kteří se straní ostatních. V druhém žije paní Dooleyová.

Eulalie Dooleyová je jedenadevadesátiletá Afroameričanka a bydlí na rohu Reconfort Avenue a Division Street, přímo proti zdejší večerce, od roku 1965, kdy si její zesnulý manžel Bobby našel práci u místní firmy zpracovávající ryby a mořské plody. Celý život pracovala, nejdřív jako hospodyně a později jako domácí ošetřovatelka, a navrch v tom domě vychovala čtyři děti a posléze ještě tři vnoučata. Jako jediná z místních se odmítla nechat kvůli Katrině evakuovat a nakonec přežila – jenom o fous a s ohledem na její věk a vetčnost nejspíš zázrakem – díky tomu, že si vylezla na vodu nadnášenou ledničku. Když hladina stoupla, vyrazila Eulalie pár stropních panelů pomocí ždímacího mopu, kterým se na bouřku vyzbrojila. (Po hurikánu Camille v roce 1969 musela akorát vytřít a předpokládala, že po Katrině bude muset vynaložit obdobné množství námahy.) Právě tento její husarský kousek, o němž informovala i televizní stanice CNN, k ní domů přilákal onu skupinu dobrovolníků z kostela v Indianě, a protože jich bylo

moc, část se jich vydala prozkoumat okolí. Když nakonec narazili na dům sourozenců Harrisových, jehož trosky se kymácely uprostřed zatvrdlé břechky z naplavenin a žlutého bahna, vrhli se na něj s oboustrannými pilami, kladivy a typicky středozápadním metodistickým zápalem.

Staří obyvatelé Reconfort Avenue dávno začali paní Dooleyové láskyplně přezdívat „sousedská hlídka“. Stařenka s ostřížím zrakem totiž držívá stráž na své nevelké kryté verandě, která byla na její přání z celého domu tím prvním, co dobrovolníci uvedli do původního stavu. Není výjimkou, že na verandě vysedává už při východu slunce, šije či háčkuje v houpacím křesle, které jí jeden laskavý divák CNN poslal „až z daleký Floridy“, a zůstává i po setmění, v chladné záři elektrického lapače hmyzu, za stálého pableskování jehlic v kmitajících rukách. Přestože její ruční práce vyžadují soustředěnost, dostane se každému projíždějícímu vozu, známému i neznámému, řádného pozdravu – stařenka zvedne levou ruku až nad hlavu a nadšeně máchá artritickým zápěstím. Cameronovými slovy: „Jako bysme tu měli soukromej jednočlennej uvítací výbor.“

Pro něj a Tanyu měla však paní Dooleyová při jejich každodenních vycházkách do večerky, někdy zopakovaných i dvakrát třikrát za den, většinou připraveno víc než pouhé zamávání. „Jak se vám vede, děti?“ volala na ně a nakláněla se přitom v křesle, případně: „Tak pro čopa jste se vypravily dneska, děti moje?“ Cameron ji ze svého invalidního vozíku obvykle počastoval zvednutými palci, případně mírným a nepřiliš srdečně působícím pokrčením ramen. Má z ní totiž pořád tak trochu strach, už od dob, kdy ho jako desetiletého přistihla, jak odpaluje rachejtle pod auty, nařídila mu, ať přijde za ní na verandu, třikrát ho s gustem pleskla

přes zadek a pak ho poslala domů s tím, že si má mámě říct o další tři plesnutí. Řadu let, až do maminčiny smrti, na něj paní Dooleyová místo mávání přísně mířila svým křivým ukazováčkem, kdykoliv procházel kolem nebo šlapal na kole po ulici, aby mu naznačila, že ho sleduje. „On nikdy nebyl opravdovej grázlík,“ vzpomíná na malého Camerona. „Akorát k tomu měl v jednom kuse nakročíno.“

Tanya naopak na pozdravy paní Dooleyové reagovala přívalem bezvýznamného tlachání, takových těch bezstarostných průpovídek, které si sousedi vyměňují přes ulici, a často také prosbou, ať zvedne do vzduchu svůj aktuální výtvar, aby si ho Tanya mohla prohlédnout. Odpoledne třiadvacátého srpna byla paní Dooleyová zrovna v polovině prošívané deky se vzorem majáků a hrdě se jí chlubila. Tanya, jejíž matka sbírala majáky („v podstatě cokoliv, hlavně když to bylo z porcelánu“), jí deku pochválila. Paní Dooleyová jí jako typická umělkyně začala oponovat a poukazovat na jednotlivé chybičky, jichž se dopustila, a Tanye tak nezbylo než se i s Cameronem na chvíli zastavit, aby si ten výčet doposlechla a ze slušnosti vznesla námitky k některým jeho položkám.

Cameron podle vzpomínek paní Dooleyové ani jednou nezvedl hlavu. Vypadal napůl v mrákotách, měl takový kalný pohled, ale jí na tom nepřišlo nic divného – věděla, že bere léky na bolest, a přisouvala jim i jeho apatii. Neví, co přesně se Cameronovi stalo ani kde, nebo si to aspoň nepamatuje: zkrátka se nechal naverbovat a odjel do války stejně jako ve dvačtyřicátém její Bobby, a na rozdíl od něj se nevrátil po svých, nýbrž na vozíku. Zhruba o dvacet let dříve ho paní Dooleyová pozorovala, jak se v plenkách batolí po trávníku před domem na buclatých nožkách připomínajících dva komínky syrových donutů, Tanya se vedle něj šine s rukama

rozpaženýma jako basketbalistka, která brání rychlému protiútku, a Cameronovo pisklavé chichotání je slyšet až na roh s Division Street. Na tohle tvrdé přistání, na Cameronův smolný osud, se ale snažila nemyslet. Svět je stejně jako její prošívané deky plný nedokonalostí, jejichž smysl zná pouze jejich strůjce. Člověku nezbyvá než věřit, že se všechno děje s dobrými úmysly. Zase se pohodlně opřela v houpacím křesle a pozorovala, jak Tanya tlačí bratra na parkoviště před večerkou. Vytáhla vozík na rozdrolený obrubník, až Cameronovi nadskočily lokty – podle paní Dooleyové připomínal člověka, který se s leknutím vzbudil z nebývale živého snu.

Cigára, pivo, cereální kuličky, dvoulitrovka mléka: takhle onoho odpoledne vypadal Tanyin nákupní seznam. Pro ostatní základní potraviny zajela čas od času ve své červené kii do jednoho z levných supermarketů na Pass Road nebo na pláži, jenže tím dost riskovala, protože jí před deseti měsíci na rok sebrali řidičák za řízení pod vlivem. Snažila se tedy omezit řízení pouze na Cameronovy návštěvy biloxké Veteránské nemocnice, které byly nezbytné a vystavovala se při nich menšímu riziku, že ji zavřou nebo znovu pošlou před soud. Jinak bylo rozumnější vystačit si s každodenními nákupy ve večerce, která nabízí většinu toho, po čem skromné srdce touží. Navíc Tanya usoudila, že pobyt na slunci a mořském vzduchu bratrovi prospěje, zvláště v pozdních odpoledních hodinách, kdy býval ještě zapšklejší, protože mu v žilách nekvasil dostatek piva a léků. Když takhle v podvečer hrál videohru Halo, všimla si občas Tanya, že mu to v té žile na krku přímo vře a sliny odkapávající z koutku úst zuřivě pění, a hned věděla, že je čas zajít na nákup.

Onoho významného odpoledne to ale bylo jinak. Nevyrázili na nákup proto, že by Cameron potřeboval „terapii rozptýlením“, jak

o jejich návštěvách večerky později hovořili lékaři. Byl to malátný, ulepený, naprosto obyčejný den. Tanya Harrisová někdy kolem půl čtvrté, během sledování talk show s doktorem Philem, jehož hosti ji zrovna nechávali naprosto chladnou, típla poslední cigaretu. A její bratr, kterému v lednici zbývalo poslední pivo, na znamení vlašného souhlasu pokrčil rameny, že tedy vyrazí.

Ani večerka nepůsobí při zběžném obhlédnutí nijak neobyčejně, stejně jako celé to odpoledne. Rohový obchůdek s nízkými stropy vypadá zvenčí poněkud rozplácnutě, nahodilě části výlohy chrání ocelová mříž a zbytku dodává zdání neproniknutelnosti výzdoba v podobě neonových reklam na pivo, plakátů s cigaretami a místní inzerce. Odpoledne, právě jako onoho významného dne, se občas před vchodem vrší palety plné limonád zabalených v plastu a bas piva. O jejich vybalení a úklid se většinou stará čtyřiapadesátiletý Ollie Morgan, který v obchodě jaksi vypomáhá. Ollie je v podstatě bezdomovec – když se ho zeptáte, kde bydlí, ukáže jednou na západ, podruhé na východ – a majitelé večerky, manželský pár vietnamských přistěhovalců Lê Nhu Quỳnh a Lê Thị Hat, mu platí buď v hotovosti, nebo v naturáliích, jak si sám řekne. Někdy si vezme dvacet nebo padesát dolarů, jindy nakládaná vejce a čokoládové mléko. Výměnou za tuto proměnlivou mzdu Ollie také zametá parkoviště, vynáší odpadky a občas hlídá malou Kim, tříletou dcerku Lêových, která strávila převážnou část prvních dvou let svého života v ohrádce v zadním rohu obchodu, vedle kumbálu na úklidové pomůcky, kde se s oblibou bavila tím, že kutálela po zemi plnou plechovku red bullu. (Jakmile zteplala, Kim o ni ztratila zájem a rodiče nebo Ollie jí museli z chladicího boxu podat novou, takže jí za den prošlo rukama klidně dvanáct i víc plechovek.) Většinu času se ale zdá, že Ollie

zkrátka postává u vchodu, kouří a přežvykuje s párátkem v puse a vypadá u toho napůl jako ochranka a napůl jako flákač, jak se tak rozhlíží po parkovišti, jako by stál před vytiženou samoobsluhou. Lidé, kteří Ollieho neznají, zprvu pokládají jeho mlčení za projev mrzoutství, on je však němý. Když se pokusí něco říct, vyjde z něj takové hluboké bezvýrazné zamečení připomínající lodní sirénu. Malá Kim ho občas napodobuje, ale zní u toho víc jako koza, k radosti rodičů i Ollieho, alespoň soudě podle toho, jak nadšeně jí vždy tleská.

Když Tanya toho odpoledne vstoupila, nacházel se Ollie zrovna vevnitř. Vypadalo to, že už je z toho urputného pařáku skoro ugrilovaný: opíral se o pult, v jedné ruce držel čokoládové mléko a čelo se mu lesklo potem. Tanya nechala vozík s Cameronem venku u automatu na noviny, pod výlohou, na níž bylo ručně napsáno (lehce nečitelně, mřížte bránily ve výhledu) PŘIJÍMÁME STRAVENKY. Při rozhodování, zda bratra zaveze až dovnitř, se Tanya řídila jeho aktuální náladou, a on toho dne sice nebyl nejhůř naložený, ale jeho výraz „mouchy, snězte si mě“ ji od podobných záměrů spolehlivě odradil. Usoudila, že jí to za to kličkování mezi regály nestojí. Zeptala se ho, jestli ho tam může nechat, a on bezmyšlenkovitě přikývl, ospale pohnul hlavou, skoro jako by ho ten pohyb bolel. Ona se zamračila – ne že by si Cameron „nezalízal do tý svý ulity“, jak tomu Tanya říká, poměrně často, ale většinou to dělal jenom v soukromí, buď doma v obýváku, nebo u grilu za domem, kde si za příjemnějších dní rád pohověl s kartónem piv, krabičkou cigaret a sluchátky, do nichž mu hrála Patsy Cline. Všichni věděli, že to Tanya s tím pozorováním bratrových nálad přehání, jenže ona si zkrátka v onom půl roce po Cameronově propuštění z vojenské nemocnice, kdy jí do života vstoupil termín „suicidál-